

Inhoudsopgave

- 3 > **Voorwoord actieve bewoner Coby Ebberts**
- 4 > **Zoveel te doen in Overstegen**
 “Tijdens de Kuierwandeling ontstaat een mooie mix van mensen die elkaar van alles kunnen bieden. Dan komen dingen van de grond en kunnen de deelnemers uiteindelijk zelf verder bouwen.”
- 6 > **Hoe de ABCD-aanpak aansluit bij waar woningcorporatie Sité voor staat**
 “Wij noemen onszelf ‘de aanspreekbare verhuurder’ en willen dat ook laten blijken en zien. Dat sociale zit in ons DNA, daar wordt binnen Sité al jarenlang op gestuurd. Het draait bij ons echt om de huurders. Mensen komen zelfs om die reden bij ons werken.”
- 9 > **Daan Bod deelt verhalen over Overstegen**
 “Door de vergrijzing verdween veel speelgelegenheid. Nu is er juist weer een omgekeerde beweging en ontdekken veel jonge gezinnen Overstegen. Daarmee is er weer behoefte aan speelvoorzieningen. Iets waar veel bewoners zich nu weer voor in willen zetten. En zo verandert de wijk voortdurend.”
- 12 > **ABCD in een notendop**
- 14 > **Ouders Jochem en Angela werken aan de eerste inclusieve speeltuin van Doetinchem**
 “Het inclusieve van de speeltuin moet ook zijn dat kinderen met en zonder beperking er samen zijn. En van elkaar kunnen leren. Zodat het normaal wordt dat iedereen meedoet.”
- 16 > **Jeanine en Astrid zetten zich in voor Overstegen**
 “Er bleek veel aan de hand in onze flat. Ik besloot een buurvrouw te benaderen. Zij was eerder actief geweest in de flat. Zo ging het balletje rollen.”
- 18 > **Volg de volggroepen: hoe beroepskrachten, managers en stuurgroep elkaar vinden**
 “ABCD is geen project, geen methodiek, maar, zoals manager Guido Geven van Buurtplein terecht zegt, a way of life.”
- 19 > **Stanley en Jochen geven sportlessen aan de jeugd in Overstegen**
 “Bij Homespot konden ze erover lezen en jongerenwerker Tom heeft de jongeren erop gewezen. Iedereen nam weer een vriendje of vriendinnetje mee. En ze bleven terugkomen. Ook met knallende regen stonden ze gewoon alweer klaar voor de deur.”
- 21 > **Feestelijke opening moestuin aan de Caenstraat**
 “Ik weet dat het initiatief bij ons, als buurtbewoners, ligt. En dat is mooi. Iedereen is welkom mee te doen. Al kom je er maar bij staan, om ons aan te moedigen. Alles is prima, want alles doet ertoe.”
- 23 > **Jan Schut (Buha) en zijn ‘ABCD’tje in Overstegen’**
 “Als bewoners eigenaarschap nemen voor hun omgeving, gaan andere buurtgenoten er ook meteen anders mee om. Dat werkt ook motiverend voor onze medewerkers.”

“ABCD is netwerken en ervaringen delen”

ABCD is wereldwijd de meest uitgewerkte vorm van gemeenschapsversterkend werken. Daar wordt nu in Overstegen werk van gemaakt. Maar dat betekent natuurlijk niet dat het abrupt stopt bij de postcodegrenzen van de wijk. Bewoners organiseren zich namelijk niet op die manier. Zo denken en leven ze niet. Dat bewijst het verhaal van Coby Ebberts wel. Zij woont in Noord, net voorbij ‘de grens’ van Overstegen.

Ik woon aan de Haareweg in Noord, tegen Overstegen aan. Inmiddels woon ik er met veel plezier, maar dat duurde wel even. Alles was hier anders. Aan ons huis en in de buurt. Maar na verloop van tijd leer je de burens kennen, weet je wat er speelt in de wijk en wordt het leuker. Wat ook hielp, was dat ik me voor de buurt ging inzetten. In 2018 werden er bewoners gezocht die wilden meedenken over wat er in de wijk nodig was. De basisschool werd namelijk afgebroken en op die ruimte konden we iets voor de buurt verwezenlijken. Daar wilde ik bij zijn! Met meerdere bewoners hebben we gebrainstormd. Met als belangrijkste uitkomst dat we een plek wilden voor verbinding in de wijk. Waar kinderen konden spelen en volwassenen elkaar konden ontmoeten. In eerste instantie gooide corona roet in het eten. Toch hebben we samen veel voor elkaar gekregen. Er zijn vrijwilligers geworven, flyers in de buurt bezorgd en allerlei activiteiten gedraaid. Het leidde tot veel enthousiasme in de buurt. Nu pakken we samen Burendag en NL Doet op en eens per maand hebben we een Buurtbrunch met een groep gezinnen en singles.

Een tijdje geleden bracht onze buurtcoach me in contact met wijkverbinder Nicole. Ze werkt weliswaar in Overstegen, maar had daar ervaringen opgedaan waarmee ze ons kon helpen. Het ging over een pand in de Surinamestraat waar we als buurt iets mee wilden. Nicole dacht mee over financiële en praktische zaken. Ook bracht ze ons in contact met jonge moeders uit de wijk die een kindermiddag wilden organiseren. Het contact was leuk en nu helpen we elkaar over en weer met activiteiten. En doordat we verschillende netwerken bereiken, doen er steeds meer bewoners mee. Het is nu echt een leuke plek en dan zie je dat mensen het gaan opzoeken en er gebruik van gaan maken. Zo ontstaat er steeds meer verbinding in de wijk.

Coby Ebberts
Buurtbewoner

> **ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR**

> **ZOEK EEN COMMUNITY BUILDER**

Colofon

Teksten: Eelco Visser
 Ontwerp en vormgeving: Coert de Boe
 Beelden: Eelco Visser, Nicole van Vonno en geïnterviewden
 Drukwerk: Drukwerkdeal

Leuk! Zoveel te doen in Overstegen

Kuierwandeling leidt direct tot verbinding

Op 29 september trokken diverse buurtbewoners de wandelschoenen aan. Samen gingen ze op pad voor een Kuierwandeling. Buurtcoach Susan Visser van Buurtplein vertelt erover.

“Tijdens de lockdowns, in coronatijd, zag ik veel eenzaamheid onder ouderen. Ik bedacht hoe we ze weer met anderen in verbinding konden brengen. Zo is vorig jaar de Kuierwandeling geïntroduceerd. Met liefst 28 deelnemers die allen vroegen of we dit volgend jaar weer zouden doen. Samen met SportID hebben we dat weer opgepakt. Op 29 september was het zover. De picknick, die erbij hoort, is verzorgd door de groep jongeren van Hometown en deelnemers van het MAC in De Daele. Zo konden jong en oud elkaar weer ontmoeten, iets wat best belangrijk is hier in de buurt.”

Mogelijk-maker

Susan had al snel door dat de Kuierwandeling veel meer betekende dan alleen een wandeltocht. “Onder de deelnemers waren ook wat mensen die zich normaal niet graag in een groep voegen, maar wel veel buiten zijn. Een van hen maakt in zijn vrije tijd kaartjes en vroeg of hij deze mocht uitdelen aan de deelnemers. En er liep een jongere mee die graag iets voor ouderen wil doen. De hond uitlaten, boodschappen doen, met hen wandelen, dat soort dingen. Daarom moedigde ik hem aan mee te lopen en gesprekjes aan te knopen. Mooi was dat hij tijdens de picknick de jongeren van Hometown ontmoette en hij nu in het voorjaar mogelijk een sportieve workshop Boemerang gaat verzorgen. Zo zie je tijdens zo'n Kuierwandeling een mooie mix ontstaan tussen mensen die elkaar van alles te bieden hebben. Dan komen dingen van de grond en kunnen de deelnemers uiteindelijk zelf verder bouwen. Ik blijf aangehaakt als mogelijk-maker. Door gebruik te maken van de contacten die ik heb en verbindingen te leggen.”

> ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR

> GA DOEN!

Een bui zal ons niet deren!

Verregende Burendag hoe dan ook een succes!

Door het slechte weer op Burendag gingen lang niet alle geplande activiteiten in Overstegen door. Maar het was op voorhand al een succes. Uit geen enkele andere wijk kwamen namelijk zoveel initiatieven als uit Overstegen! Het bruist en borrelt in de wijk...

Een heerlijk Zomerstegen

Het was gezellig!

Ineens was er een idee; laten we in de zomer allerlei leuke activiteiten organiseren. Niet veel later was er een naam: Zomerstegen! En zo organiseerden bewoners tussen 14 juli en 18 augustus tal van activiteiten. De rode draad? Het was gezellig! Van de opening, met lekker weer, een stormbaan, een waterglijbaan en ontmoeting tussen 80 kinderen en 35 buurtbewoners, via een buurtpicknick, een natuurwandeling, een ponykamp en tal van andere activiteiten, tot de afsluiting op maandag 18 augustus. We kijken nu al uit naar de volgende zomer!

gehoord in de buurt

“Een buurtgenoot kan goed tekenen en heeft gratis een ontwerp gemaakt. Een ander kan vanuit haar ondernemerschap weer fonds- en subsidieaanvragen doen. Zo rolt het balletje wel door.”

Jochem Schuilink (actieve bewoner)
over gezamenlijke inzet voor de inclusieve speeltuin

“Een ventje kwam eerst met zijn begeleider voetballen op het veldje van Hometown. Na verloop van tijd ging hij met ons meedoen. Na een aantal weken was zijn zelfvertrouwen zo gegroeid, dat hij alleen durfde te komen! Dat ging fantastisch, omdat hij vertrouwen kreeg dat hij mocht zijn wie hij is.”

Stanley Koemans
(begeleider sportactiviteit)

“We hebben een stuk land, zijn gemotiveerd er wat van te maken en hebben wat hulp gekregen. Meer is er niet nodig. Wij gaan geen 3 euro meer betalen voor wat bonen of een krop sla, maar het zelf verbouwen!”

Han (actieve bewoner) over de moestuin aan de Caenstraat

“In een overleg viel ineens de term ‘schuurfeestje’. Dat is een positieve bijeenkomst waarbij je het wel kan laten schuren. Dan zoek je met elkaar naar wat je samen wél kunt doen, als iets volgens de regels eigenlijk nét niet kan. Het werkt vooral als je om het hoekje kunt kijken. Als er een oplossing mogelijk is, met een aanvaardbaar risico.”

Jan Schut (Buha)

"Onze ambitie
De ABCD-aanpak sluit
is om iets
aan
wezenlijks bij
bij waar
te dragen aan
woningcorporatie Sité
het leven van
voor staat
mensen"

> IN GESPREK GAAN

> GA DOEN!

In Overstegen werken verschillende organisaties samen vanuit de ABCD-aanpak. Woningcorporatie Sité was misschien wel de belangrijkste voorstander én grootste criticaster van dit idee. Voorstander omdat het aansluit bij wat Sité met haar werk wil bereiken. En kritisch, volgens bestuurder Els Birkenhäger, omdat de ABCD-aanpak nogal wat vraagt. "Het is niet eenvoudig om als organisatie anders te gaan denken en doen. Het vraagt bereidheid van alle collega's om echt contact te maken met mensen dankzij wie ze een baan hebben." Uiteindelijk stapte Sité met volle overtuiging in. Els en drie van haar collega's delen hier hun ervaringen.

ABCD staat voor Asset Based Community Development. Dat is wereldwijd de meest uitgewerkte vorm van community building. Er zijn boeken vol over geschreven, maar in een notendop gaat het over: speel altijd in op de energie die er in de wijk is, maak ruimte voor de inzet, ideeën en verlangens van bewoners en laat al het werk steeds gericht zijn op het versterken van relaties in de wijk. Het draait om groepskracht; om wat bewoners, zelf en met elkaar, voor hun straat, buurt of wijk kunnen en willen betekenen.

Droom

Els Birkenhäger is 10 jaar actief bij Sité, de laatste vier jaar als bestuurder. Iets voor mensen kunnen betekenen, is een belangrijke drijfveer in haar werk. "Als bestuurder denk je strategisch en 'hoog over', maar je moet ook gewoon handelen als iemand dakloos wordt. Die combinatie spreekt me aan. Ik ga bij huurders langs en bel ze soms ook gewoon op. De ene keer leidt dat tot een kort gesprek, een andere keer hang ik een uur met iemand aan de lijn. Wij noemen ons zelf 'de aanspreekbare verhuurder' en willen dat ook laten blijken en zien. Dat sociale zit in ons DNA, daar wordt binnen Sité al jarenlang op gestuurd. Het draait bij ons echt om de huurders. Mensen komen zelfs om die reden bij ons werken." Voor Sité was er inhoudelijk geen enkel bezwaar tegen de ABCD-aanpak. Els: "De link met ABCD is ons beleidsplan. Onze deskundigheid ligt weliswaar op het gebied van wonen, maar er zijn zoveel linken met andere leefgebieden. Denk aan onderwijs, gezondheid, veiligheid, werk

en inkomen. In zogenaamde vitale coalities kunnen we, samen met iedereen die dat ook wil, bijdragen aan de levens van mensen. Iedereen vanuit de eigen deskundigheid en op veel meer gebieden dan alleen wonen. Dat is voor mij de droom die door dit proces heenloopt. Dat we op deze manier iets wezenlijks kunnen betekenen in de levens van mensen. Als ze dat zelf willen."

Zoektocht

Minke Pieters is teamleider Wonen. Ze schetst de directe aanleiding om in Overstegen vanuit de ABCD-aanpak te gaan werken. "Er was het een en ander aan de hand met betrekking tot overlast. Er zijn veel gesprekken gevoerd met huurders. Dan ging het weer even goed, maar na een tijdje ging het weer bergafwaarts. In de wijknetwerken, waarin we intensief met andere organisaties samenwerken, vroegen we ons af wat we er aan konden doen. Waarbij een diepe wens was om de huurders zélf onderdeel van de oplossing te laten zijn. In de zoektocht naar een antwoord kwam ABCD om de hoek kijken. De collega's op de werkvloer hebben er veel samen over gesproken. Uiteindelijk kwam het verzoek om anders te gaan werken, inclusief de vraag er financieel aan bij te dragen, bij mij terecht. Wat volgde was een bijeenkomst met alle betrokkenen. Daar kregen we een toelichting op wat dit voor ons werk zou gaan betekenen. En welk commitment dat van een organisatie vraagt. Na die bijeenkomst besloten we in te stappen." Voor Minke speelde bij dat besluit ook een persoonlijk

motief een rol. "Ik geloof echt in zelfregie. Mensen moeten niet in een afhankelijkheidspositie ten opzichte van ons staan, maar trots zijn op wat ze zelf kunnen. En als iets niet lukt, kunnen ze natuurlijk wel op ons rekenen. We willen onze huurders weer aan het stuur krijgen in Overstegen. En zijn ervan overtuigd dat werken vanuit ABCD daar een bijdrage aan kan leveren."

Positieve sfeer in de wijk

Houkelien Maatman is wijkconsulent. Ze ervaart het geloof in ABCD dagelijks in haar werk. "We krijgen de ruimte van Sité om anders te leren werken. We zijn echt harstikke druk, maar als er in dit nieuwe werken iets moet gebeuren wat tijd kost, worden we daarin gesteund." Houkelien ziet dat al heel veel dingen goed gaan. Daarnaast wordt er veel samen geleerd. "Neem de brandverlichting in een flat. Een bewoner wil dat heel graag doen, maar het ontbreekt haar structureel aan tijd. Dan begint het zoeken: moeten we het dan overnemen? Of gedeeltelijk? Of helemaal afblazen? Terwijl het natuurlijk wel een goed idee blijft." Werken vanuit ABCD heeft volgens Houkelien de mindset in de wijk veranderd. "Soms moeten mensen enorme administratieve hobbels over voordat ze met iets kunnen beginnen. In de wijk is de mindset onder professionals nu: 'wat is nou het ergste dat mis kan gaan?' We bieden bewoners dan gewoon ruimte om aan de slag te gaan. We zijn niet meer zo bezig met alles wat er fout kan gaan. Als dat gebeurt, herstellen we het gewoon weer. Ons overkoepelende doel is om de veerkracht in wijken te vergroten. Zodat mensen sneller zélf de regie nemen als er iets speelt in hun buurt. Dat maakt hen krachtiger. Wij staan naast ze en ze kunnen ons altijd benaderen met vragen, voor faciliteiten en budget. Dat is een andere benadering dan: 'het is hier vies, los het maar voor ons op'."

Complimentenkaartjes

Joey van Dijk werkt als wijk- en complexmedewerker, onder andere in Overstegen. "Ik kom bij bewoners achter de voordeur en ben namens Sité het meest zichtbaar in de wijk. Ik heb oog voor overlast, maar probeer ook te zien wat er sociaal speelt. In gesprekken haak ik bijvoorbeeld aan bij een voorwerp dat ik zie staan of een hobby die iemand heeft. Ook deel ik complimentenkaartjes uit. Waarmee ik wat meer wil benadrukken wat er goed gaat! Want goed voorbeeld, doet goed volgen. Het zet mensen aan het

denken over hoe ze het ook zouden kunnen doen." Het is een mooi ABCD-voorbeeld: 'We focus on what's strong, not on what's wrong'. Joey deelt er nog een. "Op Burendag wilden we een plein laten schoonmaken. De buurt vroeg ons dat. Toen gingen we in gesprek en bleek dat de buurt er zelf graag de schouders onder wilde zetten. Wij zorgen dan voor faciliteiten, het wijknetwerk voor budget. Tijdens de schoonmaak hebben mensen elkaar ontmoet. En dan kan er weer van alles ontstaan." ABCD heeft Joey anders leren denken. "Ik schiet veel minder snel in de oplosstand. Nu kijk ik eerst wat bewoners zelf kunnen en willen doen. Dat is soms lastig, want als ik iets zelf doe, gaat het vaak sneller. Maar ik probeer er echt scherp op te zijn."

"Onze
Buurtbewoner
Wijk
Daan Bod
verandert
deelt verhalen
voortdurend!"
over Overstegen

In De Daele zitten Wijkverbinder Nicole van Vonno en bewoner Daan Bod al aan de koffie. Daan vertelt ons graag over de geschiedenis van Overstegen. De cultuur en gedeelde verhalen van een gemeenschap zijn van grote waarde. Ze verbinden bewoners en versterken een gemeenschap. Niet voor niets vormen ze samen één van de zes assets binnen ABCD!

> DEEL DE VERHALEN

Daan is als geen ander in staat verhalen over Overstegen te vertellen. Hij heeft er decennialang gewerkt en woont er inmiddels een kleine veertig jaar. Nu zit hij in De Daele boven een bak warme koffie. En vertelt ons dat de Oudheidkundige Kring Doetinchem met een nieuwe uitgave komt. Met daarin ook aandacht voor Overstegen. Hij is benieuwd wat erin komt te staan. En, zegt hij lachend, ook of het allemaal wel klopt. Hij heeft recht van spreken. Met journalist Jan Bik van de Gelderlander maakte Daan ooit al een boekje over de wijk.

Nooit verhuizen

In 1970 werd Daan door de Nederlandse Bond Sociaal en Cultureel Vormingswerk, zoals hij het zelf noemt, uitgezonden naar de Achterhoek. In Doetinchem zette hij zich in voor buurt- en clubhuiswerk. In Overstegen was een initiatief om een wijkcentrum te bouwen. Dat ging heel moeizaam, totdat de Interkerkelijke Stichting er subsidie voor kon krijgen. De Daele werd gebouwd als een kopie van een al bestaand wijkcentrum in Nunspeet. Daan bleef in de Achterhoek werken en verhuisde, mede daarom, in 1975 van Bathmen naar Doetinchem. Hij ging werken voor de

Stichting Gelderland voor Maatschappelijk werk, als stedelijk opbouwwerker. Door een echtscheiding belandde hij een kleine 40 jaar geleden uiteindelijk in Overstegen. Hij woont er graag. Vanaf zijn flatwoning, op acht hoog, tuurt hij zo naar het natuurgebied Montferland. Hij heeft alle voorzieningen bij de hand. In de flat is het een komen en gaan van bewoners; maatschappelijk werkers, docenten, zelfs een oud-burgemeester, alles passeerde de revue. Nooit voelde hij de behoefte om te verhuizen. Sterker; al die tijd heeft hij in verschillende rollen en groepjes zijn schouders onder Overstegen gezet.

Hot and happening

Daan: “Als consulent had ik de inmiddels opgerichte wijkraad al eens geadviseerd. Toen ik in de wijk kwam te wonen, werd ik door de wijkraad direct gevraagd aan te haken. Uiteindelijk was ik de laatste voorzitter van de wijkraad. In die tijd was de wijkraad hot and happening. Er waren zelfs verkiezingen om in de raad gekozen te worden. Daarnaast was er veel contact met buurtgenoten en de gemeente. Die klopte regelmatig voor advies aan.” Uiteindelijk liep de animo voor de wijkraad terug. Ouderen kregen andere dingen te doen, vrouwen gingen steeds vaker, en meer, werken. Het was niet meer vanzelfsprekend dat mensen zich langdurig voor de wijk wilden inzetten. Daan: “Toen moest er iets gebeuren. We drongen bij de gemeente aan op een behoeftenonderzoek. Uiteindelijk moesten we de Wetenschaps-

“Veel jonge gezinnen ontdekken Overstegen”

winkel in Enschede inschakelen om het voor elkaar te krijgen. De uitkomst was dat bewoners vonden dat de wijkraad moest blijven, maar er was weinig animo zelf mee te

doen. Daaruit concludeerden we dat het tijd was onszelf op te heffen. Er bleef wel behoefte aan ‘iets anders’. Zo ontstond er een Wijkteam, met bewoners én beroepskrachten. Die gingen regelmatig samen op pad voor wat tegenwoordig een wijkshow heet. Handig was wel dat we als bewoners geen beroepskrachten meer hoefden uit te nodigen als er iets speelde. In de Wijkraad moest dat nog wel.”

Opbouwwerkerstruc

Daan zit vol verhalen. Bijvoorbeeld over een pad dat er door het park moest komen. “Mensen gingen ’s avonds, in het donker, op de weg lopen, omdat er geen pad was. Dat leverde levensgevaarlijke tafereelen op. De gemeente wilde het pad echter niet aanleggen. Toen trok ik een oude opbouwwerkerstruc uit de kast: ik benaderde de media. De Gelderlander wilde er maar al te graag een verhaal over maken. Een paar maanden later was het pad er. Met de NUSO werd een plan gemaakt voor speeltoestellen in de wijk. De samenstelling van de wijk is sindsdien echter behoorlijk veranderd. Door de vergrijzing verdween veel speelgelegenheid. Nu is er juist weer een omgekeerde beweging aan de gang. Veel jonge gezinnen ontdekken Overstegen. Daarmee is er weer behoefte aan speelvoorzieningen. Iets waar veel bewoners zich nu graag voor in willen zetten. En zo verandert de wijk voortdurend.”

“Inmiddels is het Park geaccepteerd en het visitekaartje van de buurt!”

Gemakkelijke oplossingen

Een veelgehoord geluid is dat de wijk niet meer is wat het was. Vindt Daan dat de wijk achteruit gaat? “Ik zou eerder zeggen dat de wijk voortdurend verandert. En dat ligt aan allerlei dingen. In sommige delen van Overstegen zijn veel bewoners met een GGz-achtergrond komen wonen. De opgave is dan om deze mensen beter met de buurt te verbinden. Daarnaast zijn er relatief veel goedkope woningen, waar mensen soms maar tijdelijk wonen. Of waar gezinnen komen te wonen die het (tijdelijk) moeilijk hebben, bijvoorbeeld financieel. Hun energie gaat dan uit naar ‘overleven’ en minder naar hoe het in de buurt gaat. Of hoe hun tuin eruit ziet.” Soms zijn er ook gemakkelijke oplossingen denkt

Daan. Bijvoorbeeld om de wijk een mooiere entree te geven. “Als je nu van de Rondweg afkomt, op de splitsing van de Normandiëstraat, kijk je tegen schuttingen aan. Dat is nu het eerste beeld bij onze wijk. Vroeger was dat open en zag het er vriendelijk uit. Je keek dan tegen de tuinen aan, zag er van alles bloeien en groeien. Ik snap best dat mensen privacy wensen, maar het is me ook een beetje een doorn in het oog.” Aan tafel ontstaat bij Daan het idee iets met schilderijen te gaan doen. Zodat het leuker wordt Overstegen in te rijden.

Visitekaartje

Het komt op het Bonanzapark, zoals Park Overstegen vroeger werd genoemd. Daan: “Dat werd zo genoemd omdat het een ruig terrein was met een grote speelvoorziening. Nu is het een Eco-park. Om te kijken hoe dat eruit zou kunnen zien, zijn we met een groep bewoners in Duitsland geweest. Vraag was wel hoe we de wijk in deze verandering mee konden krijgen. Dat leverde ook wat praktische problemen op. Meerdere bewoners hadden zich namelijk een stuk extra grond toegeëigend. Dat werd oogluikend toegestaan. Maar het kwam allemaal goed en inmiddels is het nieuwe Park geaccepteerd en het visitekaartje van de wijk! In de Zomervakantie werd er een natuurwandeling georganiseerd. Als leek zie je het niet direct, maar er wordt hard gewerkt aan de biodiversiteit. Er zijn plannen voor wandelroutes voor gezinnen en met de boerderij. Om van daaruit nog meer verbinding te maken met bewoners en een breder publiek!”

Deze foto's zijn afkomstig uit de serie 'Kijk onze Wijk', gemaakt door jongeren uit Overstegen. Alle foto's zijn te zien in De Daele.

Asset Based ABCD Community in een notendop! Development

Betekenis

ABCD? Dat staat voor Asset Based Community Development. Het is wereldwijd de meest uitgewerkte vorm van community building. Grondleggers zijn wetenschappers John McKnight en Jody Kretzmann. Zij trokken eind jaren '80 door Noord-Amerika, waarbij ze honderden buurten in twintig steden aandeden. Met als doel bouwstenen van gezonde stadswijken te ontdekken en benoemen. In ruim vier jaar spraken McKnight, Kretzmann en hun teamleden duizenden bewoners. Veel van hen waren in de systeemwereld verworden tot een etiket en teruggebracht tot hun probleem. Ze waren geen vaders, moeders, dochters, zonen, bewoners of buurtgenoten, maar tienermoeders, werklozen of daklozen. Het onderzoeksteam wilde burgerschap en gemeenschappen begrijpen en tekende in die ambitie ruim drieduizend verhalen op. Vanuit oprechte interesse voor de bewoners, hun buurt en de betekenis die ze aan hun buurt en buurtrelaties toekenden. Zo destilleerden

McKnight en Kretzmann de zes belangrijkste bouwstenen die in veel verhalen terugkeerden:

- 1 De vaardigheden van buurtbewoners
- 2 De kracht van lokale verenigingen
- 3 De middelen van openbare, particuliere en non-profit instellingen
- 4 De fysieke hulpbronnen in buurten
- 5 De economische middelen van buurten
- 6 De verhalen en het erfgoed van buurten

De basis

Het fundament van ABCD ABCD is geen project of een methodiek. Het is een manier van je verhouden tot buurtbewoners of buurtgenoten. Zodat de zes bouwstenen van McKnight en Kretzmann verbonden en benut worden. Onderstaande vijf punten vormen samen de ruggengraat van werken volgens ABCD. Ze geven vorm en stevigheid, bieden houvast en een denkframe.

- 1 Bewoners 'in the lead'
- 2 Focus op relaties
- 3 Asset based
- 4 Bouw van binnenuit
- 5 Iedereen is welkom!

Gangmakers

Werken vanuit ABCD als community builder Community building is een permanent proces van verbinden, versterken en onderhouden. Het is geen project en nooit af! Een tuin is ook niet klaar na het ontwerp en de aanleg, een auto ook niet na de productie en de verkoop. Het is voor een gemeenschap niet anders. Bewoners kunnen veel zelf. Als community builder verzorg je het onderhoud. Daarbij biedt de ruggengraat houvast en helpen onderstaande zeven 'gangmakers' je in het doen.

- 1 In gesprek gaan
- 2 Ontmoeten: breng mensen bij elkaar
- 3 Zoek een community builder
- 4 Bewoners leiden de verandering!
- 5 Deel de verhalen
- 6 Ga doen!
- 7 Kijk samen vooruit

Komt dat zien!

Veel meer weten en lezen? Ga naar abcdoverstegen.nl! Wil je veel meer weten over ABCD? Bijvoorbeeld hoe het werken als community builder verschilt van regulier werken in de wijk? Of wil je meer uitleg bij de ruggengraat en gangmakers van ABCD? Surf dan naar de website abcdoverstegen.nl!

“Op weg naar de eerste inclusieve speeltuin van Doetinchem!”

Ouders Jochem en Angela willen najaar 2023 de eerste schop in de grond zien

Jochem Schuiling en Angela ter Horst wonen in de Platte daken-buurt. Volgens Angela ook bekend als ‘de Speklappenbuurt’. Beiden hebben een zoon met een beperking. “Al vind ik het altijd lastig om dat te zeggen,” zegt Jochem. “Want iedereen heeft toch zo zijn beperkingen?”. Feit is wel dat zijn zoon, Abel, en Jack, de zoon van Angela, met hun rolstoelen niet kunnen meedoen in reguliere speeltuinen. Om te beginnen door al het zand dat er ligt. Reden voor beide ouders om zich hard te maken voor de eerste inclusieve speeltuin van Doetinchem!

Beide ouders spreken voortdurend enorm liefdevol over hun kinderen. Gewend aan een leven dat gedomineerd wordt door zorg, koesteren ze de mooie momenten. Jochem: “Abel zit van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat in zijn rolstoel. En dan nog wil hij er soms niet uit. Gewoon omdat hij zo van de dag heeft genoten.” Angela: “Bij Jack vind ik het zo mooi dat hij zich verbaal steeds meer laat gelden. Hij

zegt wat hij denkt en draait nergens omheen. Wat wil je ook met een vader en moeder die ook nogal eigenwijs zijn?”

Strijdbaar

Los van de mooie momenten, lopen beide ouders ook al jaren tegen de figuurlijke muren van de bureaucratie aan. Angela: “Het heeft mij strijdbaar gemaakt. Want je moet inderdaad wel echt voor je kind gaan staan. Geen

genoegen nemen met een ‘nee’, want dan krijg je ook een ‘nee’.” Jochem weet inmiddels al wanneer hij een telefonisch contact kort kan houden, omdat het weinig gaat opleveren. Hij weet wat hij moet doen om voor elkaar te krijgen wat nodig is. “Verder helpt het enorm als je bij Buurtplein of de gemeente iemand treft die wil meedenken. Die kennis van zaken heeft en, zeker na verloop van tijd, erop vertrouwt dat je als ouder wel weet wat Abel nodig heeft.”

Van elkaar leren

De beide ouders vonden elkaar in het idee voor een inclusieve speeltuin. Bij Jochem ontstond het een jaar of vijf geleden. Hij zocht naar mogelijkheden, liep wat vast in de samenwerking met een moestuinorganisatie

en, uiteindelijk, op corona. Angela blies het idee nieuw leven in en kwam via de wijkregisseur in contact met wijkverbinder Nicole. “Het eerste wat we besloten was om Jochem er weer bij te betrekken. Hij is initiatiefnemer van het eerste uur en woont pal naast de beoogde plek.” Voor Angela is het kunnen meedoen nog belangrijker dan het daadwerkelijke meespelen. “Al kunnen onze kinderen het maar meemaken en erbij zijn. Dat zou al prachtig zijn. Daarvoor moet in ieder geval de ondergrond begaanbaar zijn voor rolstoelen, loopfietsjes en rollators. Geen zand dus; iedereen moet wel overal kunnen komen.”

Echt inclusief

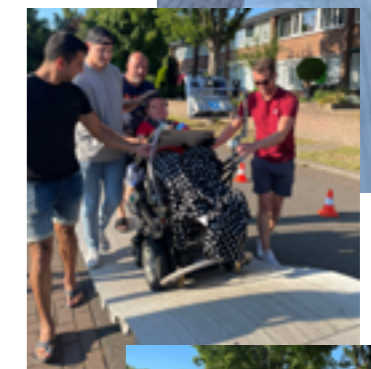
Jochem benoemt nog een belangrijk nevendoeel. “Als wij in de stad lopen met Abel, zien we regelmatig kinderen en ouders vreemd onze richting in kijken. Of zich zelfs afwenden. Gewoon omdat ze niet gewend zijn aan kinderen met een beperking. Het inclusieve van de speeltuin moet dus ook zijn dat kinderen met en zonder beperking er samen zijn. Van elkaar kunnen leren, er samen tijd doorbrengen. Zodat het normaal wordt dat iedereen meedoet.” Jochem heeft al een mooi voorbeeld van hoe dat werkt. “Samen met Nicole organiseerden we een bewonersavond om onze plannen te delen. Daar speelden alle kinderen ook samen met elkaar. Nu staan er nog regelmatig kinderen aan de deur die vragen of Abel buiten komt spelen.”

Iedereen kan bijdragen

Tijdens de bewonersavond gebeurde er meer. Als mensen elkaar ontmoeten, kan namelijk van het een het ander komen. En dus dragen verschillende bewoners inmiddels, met waar ze goed in zijn, al bij aan de plannen. Jochem: “Een buurtgenoot kan goed tekenen en heeft gratis een ontwerp gemaakt. Een ander kan vanuit haar ondernemerschap weer fondsaanvragen doen. Zo rolt het balletje wel door.” Angela: “Ook de zorgbegeleiders van Jack denken steeds mee. Zij zijn bijvoorbeeld goed in het schrijven van subsidieaanvragen. Zo is er een heel netwerkje rondom het plan ontstaan. Met als doel dat najaar 2023 de eerste schop de grond ingaat.” Volgens Jochem en Angela is het een uniek plan voor de regio. Angela: “Alles moet tegenwoordig inclusief zijn, maar dit lijkt een beetje een vergeten groep. Er

is geen inclusieve speeltuin in Doetinchem of in deze regio. Het past de gemeente Doetinchem dan ook wel om het te omarmen en ondersteunen, vanuit haar ambitie om de centrumgemeente van de Achterhoek te zijn!” Beide ouders doen het appel op de gemeente niet zomaar; de financiën vormen een uitdaging. Maar ideeën zijn er genoeg. Jochem: “We kunnen er bankjes neerzetten die we laten sponsoren.” Dan lachend: “Misschien moeten we ieder speeltoestel wel laten sponsoren. Of een soort ‘Club van 100’ beginnen en daar een bord voor neerzetten. Zodat vele mensen en bedrijven kunnen bijdragen en hun naam aan dit unieke project kunnen verbinden!”

In de podcast ABCD Overstegen vertellen Jochem en Angela nog veel meer! Luister maar op www.abcdoverstegen.nl!

DOE JE MEE?
Wil jij wat betekenen voor de Inclusieve speeltuin? Financieel of in natura?

Neem dan contact op met Jochem (06-50232425) of Angela (06-50598291).

> ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR

> BEWONERS LEIDEN DE VERANDERING!

"Alle strijd heeft de buurt ook veel gebracht"

Jeanine Koelewijn en Astrid Huntink zetten zich in voor Overstegen

De aanleiding voor het gesprek met Jeanine Koelewijn is feestelijk. Ze is namelijk Superbuur geworden! De reden waarom haar buurtgenoten haar nomineerden, was een stukje minder plezierig. Ze maakt zich namelijk al een tijd sterk voor een aanpak van de overlast rondom haar flat in Overstegen. Dat doet ze niet alleen; ze doet dit interview dan ook samen met Astrid Huntink. Die is net uit Overstegen verhuisd, maar blijft zich hard maken voor de wijk.

Jeanine ging een aantal jaren geleden de liefde achterna. Zo belandde ze, als Brabantse, in Doetinchem. Nadat haar man overleed, brak er een compleet nieuwe fase in haar leven aan. Ineens zat ze op een flat, met haar bonuszoons. Toen haar fiets werd gestolen, vroeg ze zichzelf af of ze wel in Doetinchem wilde blijven. Ze hing een briefje op in het portiek. Er meldden zich allerlei bewoners van wie fietsen waren vernield. Mensen gingen naar elkaar wijzen. "En toen dacht ik: ik kan nu weggaan of proberen hier iets te veranderen. Omdat ik er ook graag woonde, ben ik die verandering gaan inzetten."

Oplossing verzinnen

Jeanine: "In de gesprekken met andere bewoners bleek dat er veel aan de hand was. Konden we daar samen een oplossing voor verzinnen? Ik besloot een buurvrouw te benaderen. Zij was eerder actief geweest in de flat. Zo ging het balletje rollen. Uiteindelijk zijn we als bewoners met de woningcorporatie gaan praten. Die kon best wat voor ons

betekenen, bijvoorbeeld in het onderhoud, maar niet in de overlastsituatie. Een aantal maanden later besloten we een bewonersbijeenkomst te organiseren. Gewoon om elkaar te leren kennen en te zien wie er nu in de flats woonden. Daar ontstond direct al van alles. Een sneeuwschuifploeg, waar jongeren deel van uit maakten, zodat ouderen naar het winkelcentrum konden blijven gaan. Er werd een Nieuwjaarsborrel georganiseerd en een braakliggende strook grond bij de flat werd, met medewerking van Buha, een gezamenlijk tuintje. Rondom die tuin leerden bewoners elkaar weer kennen. En een bewoner van een ander buurtje zag wat er gebeurde en is daar nu met een moestuinproject gestart. Van het een kwam het ander."

Breed draagvlak

De sfeer in de buurt is nu goed. Maar daar ging een langdurig traject van teleurstellingen en doorzetten aan vooraf. Want er speelt ook een veel breder overlastprobleem.

Astrid: "Het was hier in de omgeving rondom de school echt niet leuk. We hadden te maken met herrie, vernielingen, zwerfvuil en er heerste een negatieve sfeer. Dat hebben we als bewoners vaak aangekaart bij de wijkprofessionals. Bij de buurtcoaches vonden we zeker herkenning en erkenning. Maar na een aantal gesprekken bleek dat zij weinig voor ons konden doen. Andere wijkprofessionals bagatelliseren de situatie in onze ogen. We

kregen het gevoel dat we als zeurpieten werden weggezet. Terwijl we echt geen moeite hebben met spelende kinderen. Maar dit ging verder. Ons woongenot en, later, onze veiligheid waren in het geding. Er moest iets gebeuren."

Breder draagvlak

De bewoners benaderden de gemeenteraad. Astrid: "Ze moedigden ons aan om breder draagvlak te organiseren. Uiteindelijk hebben we alle direct omwonenden van de school uitgenodigd om naar Trommelslag komen. We heb-

"We zijn als bewoners veel meer met elkaar verbonden geraakt"

voetballen. We houden wel een beetje ons hart vast voor wat er gebeurt als Nicole weggaat. Het is nu leefbaar en plezierig geworden in de wijk, maar hoe het straks weer gaat, weet niemand."

Extra motivatie

Jeanine is dankzij haar buurtgenoten, en haar inzet voor Overstegen, nu Superbuur. Ze kreeg er een heerlijk ontbijtbuffet bij Vanouds voor en een 'Hallo burens'-goodiebag. De uitverkiezing is een extra motivatie om door te gaan. "Het bijzondere is namelijk dat al het werken in de buurt ook veel heeft gebracht. Door het wel en wee met elkaar te delen, krijg je meer oog voor elkaar en voor de wijk. Je vindt elkaar en ervaart gezamenlijke kracht om het de goede kant op te sturen. Als er angst is voor een bepaalde ontwikkeling in de wijk, deel je dat nu met elkaar. We zijn als bewoners veel meer met elkaar verbonden geraakt. Maar in een aantal opzichten blijven we afhankelijk van de gemeente, professionals en hoe ze in hun werk staan. We hebben in de loop der jaren allerlei suggesties gedaan, maar die werden niet opgepakt. Dus Nicole is nu een prachtige spin in het web, maar er moet daarnaast ook iets fundamenteels veranderen. Wat geweest is, is geweest. Laten we nu samen vooruit kijken. En écht samen voor de wijk gaan staan."

ben er gesproken over de situatie, hoe het verder moest en wat we konden doen. Vervolgens hebben we rondom de school, huis-aan-huis, handtekeningen verzameld en die, als petitie, aangeboden aan de burgemeester. Daarop kwam er zowel regionale als landelijke media-aandacht voor de situatie."

Werken aan relaties

Er volgden meer gesprekken met de burgemeester en diverse gemeenteraadsleden. Wijkverbinder Nicole van Vonno werd aangesteld en er werd een start gemaakt met werken vanuit ABCD. Dat betekent; ruimte maken voor ideeën en verlangens van bewoners en werken aan de onderlinge relaties. Astrid: "We hadden goed contact met een jeugdtoezichthouder, maar zijn functie werd wegbezuinigd. Nicole zit een beetje op zijn lijn qua werkwijze. Ze ging inventariseren en verbinding maken met de buurt. Ze heeft de dynamiek van de jongeren herkend en op hele adequate manier contact met ze weten te maken. Zo heeft ze geïnitieerd dat ze in de sportzaal bij Homespot kunnen

Volg de Volggroepen!

Onder de vlag van ABCD Overstegen werken beroepskrachten, managers en stuur-groepleden nauw samen. Gezamenlijk willen ze leren om zo stappen te kunnen zetten in het werken vanuit ABCD. En de opbrengsten te verduurzamen in het eigen werk. In 'Volggroepen' bespreken ze wat ze zien, wat er gebeurt, wat nodig is en hoe ze wat is bereikt kunnen vasthouden. In dit magazine Volg je de Volggroepen! En kom je te weten wat er in de verschillende groepen speelt.

In de **Volggroep Management** ziet iedereen dat er meer reuring in de wijk is. Ook krijgen de managers over het algemeen positieve verhalen terug van hun medewerkers. Betekent dit ook dat het goed gaat met het werken vanuit ABCD? Het is een interessante vraag, ook met het oog op het onderzoek naar wat er al te oogsten is dat op het programma staat. Wanneer gaat het nou eigenlijk goed? Wanneer zijn we met z'n allen tevreden? En wat betekent dat dan? ABCD draait om het versterken van het sociaal weefsel in een buurt. Als mensen elkaar meer ontmoeten, meer samen doen en meer samen (en in contact met beroepskrachten, als dat gewenst of nodig is) oplossen, groeit het sociaal weefsel. Is dat aan het gebeuren? De eerste indicaties dat dit het geval is, zijn er wel. Zo organiseerden buurtbewoners in Overstegen de meeste activiteiten van alle wijken tijdens Burendag op 24 september. Daarnaast is de extreem 'rustige'

zomer qua overlast, met slechts één melding, nog zo'n vingerwijzing.

A way of life

Een andere vraag is hoe het verder moet na 1 mei. Als formeel het dienstverband van wijkverbinder Nicole stopt. Het betekent niet dat 'het project' stopt; ABCD is geen project, geen methodiek, maar, zoals manager Guido Geven van Buurtplein terecht zegt, a way of life; een manier waarop je je tot elkaar verhoudt. Er blijft hoe dan ook een community builder of wijkverbinder nodig. Een brug, een gebouw en een plantsoen hebben onderhoud nodig; dat is voor het 'samen leven in een wijk' niet anders. Die community builder kan een beroepskracht zijn, maar ook een buurtbewoner of een groep buurtbewoners, mits hiertoe in staat gesteld. Zolang de ABCD-mindset maar leidend in het werk is: sluit aan bij de energie van bewoners, maak ruimte voor hun initiatieven en verlangens (zet de lichten 'op groen') en werk voortdurend aan relaties. Aan ontmoetingen en verbinding. Aan reuring en het sociaal weefsel in Overstegen.

In de **Volggroep Professionals** is er een Pas op de Plaats-moment geweest. Waarbij, als groep, werd stilgestaan bij het eigen handelen de afgelopen

maanden. Er is veel gebeurd en veranderd. Er wordt niet meer vóór, maar mét bewoners samengewerkt. Of ze doen het zelf. Initiatieven worden sneller gehonoreerd, 'we laten regels minder snel in de weg zitten'. De moestuin is een mooi voorbeeld. Die ligt er dankzij de bewoners al maanden perfect bij. Maar er is ook trots op het 'snel op groen zetten van de stoplichten'; in april was het idee er, in juni al de opening. Doordat er samen snel kan worden geschakeld, kunnen er meer initiatieven bloeien. Ook het snelbudget dat Nicole heeft, helpt. Een financieel besluit hoeft niet over tien schijven. Dan is de energie eruit. Lukt het wel, dan ontstaat er over en weer goodwill. Het wordt wederkerig en van de bewoners en collega's van diverse organisaties samen.

Sneeuwbaaleffectjes

Verder zien de professionals echt dat van het een het ander komt. Mensen van de moestuin hebben nu direct contact met Buha en vragen prik-stokken om de buurt op te ruimen. Ze voelen zich verantwoordelijk voor hun leefomgeving omdat ze er samen in investeren. En andere buurtgenoten zien dat en gooien er hun rommel niet neer. Overal ontstaan rondom activiteiten van die sneeuwbaaleffectjes. Zoals bij de foto-expositie. Dat geeft zo'n boost in zelfvertrouwen. Zomerstegen is ook zo'n mooi voorbeeld. Daar waren eetstandjes vanuit verschillende culturen. Dan gaan er moeders met hun kinderen mee. Zij nemen weer burens mee. Andere bewoners zien dat er wat gebeurt en haken ook aan. Die positieve aandacht vertaalt zich in een prettige sfeer in de wijk. Onderling is er veel minder wij-zij. En meer: haak gewoon aan, al is het misschien in eerste instantie meer de taak van een andere organisaties. Daardoor weten buurtgroepen de professionele organisatie nu ook veel gemakkelijker te vinden.

"We hebben het groepsgevoel Stanley Koemans en Jochen Böttcher geven gigantisch zien groeien!" sportlessen aan de jeugd in Overstegen

Stanley Koemans is een even vriendelijke als imposante verschijning. Goedlachs, lang en breedgebouwd. Hij is viervoudig Nederlands kampioen A-klasse superzwaargewicht en drie jaar de sparringpartner van Rico Verhoeven geweest. Blessures gooiden roet in het eten van zijn Olympische dromen. Na de geboorte van zijn eerste kindje, besloot Stanley met topsport te stoppen. Hij ging zich richten op het geven van sportlessen. Dat doet hij nu, samen met zijn bokmaatje Jochen Böttcher, in Overstegen. En met resultaat!

Stanley en Jochen kennen elkaar van de Doetinchemse bokclub COB. In Overstegen zijn ze aan de slag gegaan met jeugd tussen de 8 en 14 jaar oud. Dat begon met zo'n drie tot vijf jongeren en eindigde met een vaste kern van acht jongeren. Waarbij er ook wel eens een uitschieter naar 15 was. "Bij Homespot konden jongeren erover lezen en jongerenwerker Tom heeft ze erop gewezen. Zo nam iedereen weer een vriendje of vriendinnetje mee. En ze bleven terugkomen. Met knallende regen ging ik ernaartoe en dan stonden ze alweer klaar voor de deur." De groepssamenstelling veranderde wel. "De jongeren die in het begin kwamen waren super fanatiek. De groep groeide en maakte wisselingen door. Sommige jongeren waren er elke keer, sommige eenmaal per week en anderen sporadisch. Vaak kwamen ze langs voor het positieve contact met ons."

Structuur aanbrenge

De combinatie met Jochen is voor Stanley cruciaal. "Samen combineren we het pedagogische met de ervaring. We pakken het sporten groepsbreed aan en Jochen praat apart met de jongeren als dat nodig of gewenst is. Dat vertrouwen is

er inmiddels wel. Als je dit alleen doet, mis je teveel." Het sporten begint steeds met kleine dingetjes. Stanley: "Bijvoorbeeld met structuur aanbrenge. Om vier uur startte de les en moesten de jongeren binnen zijn. Lukte dat niet, was dat geen probleem en kon je het de volgende keer weer proberen. Na vier uur ging de deur dicht, waardoor er die les geen wisseling kwam in de groepsdynamiek. Om vijf uur eindigde de les en was er nog ruimte voor nazorg. Zo creëerden we een veilige setting tussen de muren en konden we echt met de jongeren aan de slag. Bijvoorbeeld met hun teamspel: duw je iemand omver, help hem overeind en zeg even sorry."

> DEEL DE VERHALEN

> KIJK SAMEN VOORUIT

> ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR

> GA DOEN!

Onderling vertrouwen

Stanley en Jochen zagen het groepsgevoel gigantisch groeien. “Dat was mooi om mee te maken. In het begin liep de keeper met de bal het hele veld over om zelf te scoren. We zagen dat ze steeds meer gingen overspelen. Eerst naar een vriendje, later naar alle teamgenoten. Zo gingen ze ineens samen naar voren. Daar hadden we eerst een actieve rol in, maar ze gingen het steeds vaker zelf doen. Daarmee lieten ze ons zien dat ze snaptten wat we samen aan het doen waren. Vertrouwen was daarbij cruciaal. Door een veilige speelomgeving kunnen de jongeren zich stukje bij beetje openstellen. Mooi voorbeeld was een jongere die eerst op alles reageerde en constant onder hoogspanning stond. Na drie maanden ontstond er weer zo'n situatie waarbij Jochen met hem in gesprek ging. De jongere kon toen goed aangeven wat hij van de situatie vond. Rustig, in tegenstelling tot drie maanden ervoor. Het onderlinge vertrouwen tussen de jongere en ons heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld.”

Van individuetjes naar groepsgevoel

De sportlessen hebben een hoog ABCD-gehalte. Jongeren hebben elkaar ontmoet. Kwamen volgens Stanley 'als individuetjes' binnen en hebben elkaar nu gevonden. Daarnaast leren ook Jochen en Stanley zelf voortdurend. “Dat is ook een sleutel van het succes van het project. Ik wilde bijvoorbeeld heel snel resultaat boeken. Toen zei Jochen tegen mij: 'Als wij in dit uur de kinderen kleine succesmomenten kunnen geven, dan is dat pure winst!' Je kunt in een week geen gedragsverandering krijgen. Het is eerst werken aan vertrouwen en de relatie. En dat is niet vanzelfsprekend bij deze jongeren. Bij ons mogen ze echt wel bengelen; het belangrijkste is dat ze er mogen zijn!” De afsluiting zal Stanley niet snel vergeten. “We namen ze mee naar onze boksschool. Om een keer echt te boksen. Het was een geweldige les, iedereen was tot op het bot

gemotiveerd. Daarna hebben ze hele mooie vragen gesteld en verder gestoeid met materialen in de boksschool. Zo had ik de jongeren nog niet gezien.”

Mooie dingen

De jongeren zijn enthousiast en ook de ouders merken dat de lessen hun kinderen goed doen. “De ouders die we zagen, hebben we er bij betrokken. ‘Kom binnen, kijk wat we binnen deze muren doen met elkaar.’ Een ventje kwam eerst met zijn begeleider voetballen op het veldje van Hometown. Na verloop van tijd ging hij met ons meedoen. Een aantal weken verder was zijn zelfvertrouwen zo

“Er gebeuren hier mooie dingen en we kunnen het goed onderbouwen. Ik denk dat de ouders dat aanvoelen”

gegroeid, dat hij alleen durfde te komen! Dat ging fantastisch, omdat hij vertrouwen kreeg dat hij mocht zijn wie hij is. Bij overprikkeling mocht hij bijvoorbeeld even aan de kant zitten. Maar we hebben ook twee broertjes in laten zien wat de positieve effecten zijn van samen spelen en werken. Door ze dingen te laten delen. Dat gebeurde thuis niet. Al waren er dertien ballen, dan ging het toch steeds om die ene bal. Er gebeuren hier mooie dingen en we kunnen het goed onderbouwen. Ik denk dat de ouders dat aanvoelen.” Toch is het doorgaan van de lessen niet vanzelfsprekend. “Daar zijn nu gesprekken over. Wij zijn er in ieder geval klaar voor om door te gaan. We hebben een mooie band opgebouwd met de jongeren en de jongeren ook met elkaar!”

**“De Moestuin
Bewoners van de Caenstraat
is van ons
zijn blij met hun Moestuin
samen!”**

> ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR

> ZOEK EEN COMMUNITY BUILDER

In de vorige editie van ABCD in Overstegen stond een interview met Jessica van Oostveen. Deze bewoner van flat 6 van de Caenstraat was druk bezig met een moestuin. Inmiddels staat ze daar allang niet meer alleen in. Veel mensen zijn aangehaakt. Omdat ze houden van moestuinieren, de straat leuker willen maken of, gewoon, omdat ze Jessica leuk vinden. Op 22 juni rond de klok van 4 uur opende burgemeester Mark Boumans de moestuin. Die door de hulp van velen tot bloei kwam!

Het is tien over twee als buurtbewoner Han de moestuin inspecteert. Hij haalt een geluidsinstallatie uit de brandende zon. “Dat ding werkt op een accu. Als we het daar laten staan, werkt er straks niks meer!”

Moestuin als statement

Han oogt tevreden, maar is ‘leuk gespannen’. Deze middag ziet iedereen die geïnteresseerd is wat het oplevert als je als bewoners de schouders ergens onder zet. Want dat is gebeurd. Een aantal bewoners heeft keihard gewerkt aan de moestuin. Hulp krijgen ze van kinderen, die straks hun stukje gaan inzaaien. Maar ook van bewoners uit de andere flats. Vanuit flat 1 zijn er bijvoorbeeld komkommerplanten gedoneerd. Ook de gemeente heeft een positieve rol gespeeld. Het heeft de moestuin zaaiklaar gemaakt, voor de omheining gezorgd en een

enorme watertank geplaatst.

“Als het allemaal gaat lopen zoals we hopen, komt er straks een echt watertappunt”

Han is trots. “Als het allemaal gaat lopen zoals we hopen, komt er straks een echt watertappunt.”

Han zet zijn

kruiwagen met tuingereedschap even aan de kant. En neemt me mee door de tuin. “Er komen druiven, sla, bonen, komkommers, radijs, noem het maar op! De tuin is van ons samen. Dat betekent dat iedereen mag plukken wat nodig is.” Op de dag van de grote boerenprotesten in Stroe, is deze moestuin volgens Han ook een statement tegen de voedselindustrie. “We hebben een stuk land, zijn gemotiveerd er wat van te maken en hebben wat hulp gekregen. Meer is er niet nodig. Wij gaan geen 3 euro meer betalen voor wat bonen of een krop sla, maar het zelf verbouwen!”

Samen zaadjes planten

Jessica is er inmiddels ook. Ze twijfelde nog om de frituurpan mee naar beneden te nemen. Uiteindelijk zijn het snoepkommers en -tomaatjes geworden. En wat zakjes chips. Ze is heel tevreden over hoe alles is gegaan. “Ja, prachtig toch dat het is gelukt? De burgemeester komt het zo openen. Niet door een lintje door te knippen, maar door zaadjes te planten. Samen met de buurtkinderen. Dat leek ons wel passend. Dan is de moestuin ook echt van ons samen!” Iedere bewoner heeft wat te bieden en iedereen is welkom! Bewoner René, uit flat 1, heeft de posters getekend (‘ik kan eigenlijk alleen maar tekenen en een beetje vervelend zijn’), Rudy serveert drankjes en buurtkinderen blazen ballonnen op. En dan is er nog een buurtgenoot die een hond in toom houdt. En dat lijkt niet onverstandig. De hond is dan wel klein, maar trakteert iedere voorbijganger op een portie geflaf of gegrom.

Gemakkelijker contact

Deniz werkt voor Sité. Hij heeft een cadeautje bij zich, een topzware appelboom. Die komt op de strook links naast de moestuin, bij de perenboom. Uiteindelijk moet daar een boomgaard komen. De strook rechts naast de moestuin wordt een wilde bloementuin. In de moestuin staan door Han getimmerde bankjes. Daar kunnen bijvoorbeeld oudere bewoners op zitten. Als burgemeester Bouwmans de moestuin heeft geopend, vertelt Han wat de Moestuin nu al voor hem en de buurt betekent: “Het heeft de afstand tussen bewoners en organisaties veel kleiner gemaakt. En het contact is nu veel directer en gemakkelijker!” Inmiddels hebben de bewoners ook al een aanvraag bij het Noaberfonds gedaan voor een tuinhuisje. En zo groeit en bloeit het aan de Caenstraat voorlopig wel verder!

‘Een ABCD’ tje in Overstegen’ laat in hele kleine voorbeelden zien hoe ABCD de samenwerking tussen bewoners en beroepskrachten in Overstegen verandert.

Jan Schut is al een jaar of 15 wijkbeheerder bij Buha, onder andere in Overstegen.

“Contact en netwerken is in mijn werk belangrijk. In contact kun je werken aan vertrouwen van bewoners, niet door achter de computer te blijven zitten.” Jan en zijn collega’s onderhouden de openbare ruimte in Overstegen. Denk aan de bomen, sierplanten en hagen. In de herfst ruimen ze de bladeren op. Ze werken vanuit Noorderlicht met vier leermeesters en een aantal collega’s die niet gemakkelijk een plekje vinden in het reguliere arbeidsproces. Jan: “De vier teams hebben hun eigen gebied en kunnen direct alles zelf aanpakken. Daarnaast doen ze zo ook snel gebiedskennis op. Ze zien al, voordat er een melding komt, waar onderhoud nodig is. De teams hebben ook een signalerende functie; aan de staat van de openbare ruimte zie je vaak hoe het in een straat of buurtje gaat.”

Werken vanuit ABCD zit in het DNA van de Buha-medewerkers. Jan: “Al voordat we vanuit ABCD gingen werken, gaven we bewoners al alle ruimte als ze zelf iets wilden doen in het onderhoud. Dat werkt namelijk motiverend voor onze werkers. En als bewoners eigenaarschap nemen voor hun omgeving, gaan andere buurtgenoten er ook meteen anders mee om. Ik heb liever mensen die kritisch zijn over ons werk, dan mensen waar we nooit iets van horen. Dat toont betrokkenheid en biedt ruimte om met elkaar in gesprek te gaan.” In iedere wijk waar vanuit ABCD wordt gewerkt, ontstaan nieuwe woorden. Zo is Jan bedenker van het Overstegense woord ‘schuurfeestje’. “We zaten in een overleg met de gemeente en collega’s van onze en andere organisaties in de wijk. Daar viel ineens de term ‘schuurfeestje’. Dat is een positieve bijeenkomst waarbij je het wel kan laten schuren.

Dan zoek je met elkaar naar wat je samen kunt doen, als iets volgens de regels eigenlijk nét niet kan. Hoe kun je dan toch een uitzondering maken? Bijvoorbeeld omdat bewoners iets heel graag willen? En wie is er vervolgens dan aansprakelijk als er iets gebeurt? Een schuurfeestje werkt vooral als je om het hoekje kunt kijken bij zo’n casus. Als er een oplossing mogelijk is, met een aanvaardbaar risico.”

Jan heeft een mooi voorbeeld: “Mensen plegen soms al jaren, omdat ze het leuk vinden, onderhoud in hun buurt. Voor ons is het aantrekkelijk daar afspraken over vast te leggen. Dan kunnen we het namelijk uit ons onderhoudssysteem halen en is het een bezuiniging. Maar als je op dat punt komt, vinden bewoners het niet prettig. Normaal doen ze iets vrijblijvend en voor hun plezier, maar als we het vastleggen, wordt het een taak. Dan zitten de regels ons dus in de weg. Als bewoners iets al jaren doen, zouden we dat ook uit onze begroting moeten kunnen halen. En dan kunnen we bewoners aan het einde van ieder jaar met een attentie bedanken voor de besparing.”

> BEWONERS LEIDEN DE VERANDERING!

> GA DOEN!

"Door het wel en wee met elkaar te delen, krijg je meer oog voor elkaar en voor de wijk. Je vindt elkaar en ervaart gezamenlijke kracht om het de goede kant op te sturen.

Als er angst is voor een bepaalde ontwikkeling in de wijk, deel je dat nu met elkaar.

We zijn als bewoners veel meer met elkaar verbonden geraakt."

Jeanine Koelewijn (actieve bewoner)

HEB JE EEN VRAAG OF WIL JE EEN IDEE DELEN?
Neem contact op met Wijkverbinder Nicole van Vonno: 06 41 76 97 69.

WIL JE MEER WETEN OVER ABCD IN OVERSTEGEN?
Ga naar www.abcdoverstegen.nl en luister bijvoorbeeld naar de podcast. Of bezoek 'Wijkverbinder Overstegen' op Facebook.

> IN GESPREK GAAN

> ONTMOETEN: BRENG MENSEN BIJ ELKAAR

> ZOEK EEN COMMUNITY BUILDER

> BEWONERS LEIDEN DE VERANDERING!

> DEEL DE VERHALEN

> GA DOEN!

> KIJK SAMEN VOORUIT